

'Wie gelijke kansen in onderwijs wil, moet durven te selecteren'



De Tijd - 28 Sep. 2017
Pagina 7

Philippe De Backer, federaal staatssecretaris en lijsttrekker voor Open VLD in Antwerpen, trekt aan de alarmbel over de sociale ongelijkheid in het onderwijs. Via talentscouts wil hij allochtone jongeren naar de universiteit krijgen.

Waarom lanceert de federale staatssecretaris voor de Bestrijding van sociale fraude, Privacy en de Noordzee voorstellen om de sociale ongelijkheid in het onderwijs aan te pakken? Philippe De Backer (Open VLD) trekt in oktober volgend jaar de lijst voor de Antwerpse gemeenteraadsverkiezingen. Maar onderwijs is voor hem ook een persoonlijk verhaal, zegt hij. 'Als we in moeilijke Antwerpse wijken zoals Stuivenberg acties organiseren om het zwerfvuil op te halen, vraag ik regelmatig aan die jongens wat ze later willen worden. 'Buschauffeur of mecanicien', luidt dan het antwoord. Nooit zegt iemand dat ze dokter of advocaat willen worden omdat het zelfs niet bij hen opkomt dat hoger onderwijs ook voor hen kan. Dat perspectief wordt hen niet geboden.'

'Toen een Antwerpse concentratieschool me signaleerde dat ze moeilijk stageplaatsen voor hun leerlingen vond, heb ik een van hen aangenomen als stagiair in het Europees Parlement. Dat meisje kon zich amper uitdrukken. Ze miste de sociale vaardigheden. Maar we hebben haar met de nodige begeleiding zien openbloeien en nu studeert ze aan de Vrije Universiteit Brussel. Dat leerde me hoeveel verschil begeleiding kan maken. Er is in Antwerpen een direct verband tussen de wijk waarin jongeren opgroeien en hun studietraject. We slagen er ondanks alle inspanningen niet in dat te doorbreken. Daardoor missen we een hele groep jongeren in de stad die er zelfs niet aan denkt om verder te gaan studeren. Er wordt gigantisch veel geld gestoken in gelijke onderwijskansen, maar het werkt niet.'

Wat stelt u dan voor?

Philippe De Backer: 'We zetten nu vooral in op het 'push'-gedeelte. Via het 'Children's Zone'-project van schepen Claude Marinower (Open VLD) zetten we in op extra leertijd om talenten te ontdekken. Goede leerkrachten proberen in moeilijke omstandigheden jongeren toch een duwtje in de rug te geven. Dat is goed. Maar wat volgens mij ontbreekt, is het 'pull'-gedeelte vanuit het hoger onderwijs. De Antwerpse universiteit moet de wijken en de scholen in om jongeren te vinden die de capaciteit hebben om verder te studeren. Net zoals voetbalploegen als Anderlecht en Antwerp scouten bij kleinere ploegen om te kijken wie er talent heeft. Daarna begeleiden ze die talentvolle jongeren verder naar de top. Je moet ook in onderwijs durven te selecteren en investeren in je intellectuele toptalenten. Als je dat niet op een positieve manier tijdens de onderwijs carrière doet, selecteert de maatschappij op een negatieve manier.'

Daarbij 'winnen' maar een aantal jongeren. Moet de kwaliteit niet in alle scholen omhoog?

De Backer: 'Ik pleit er al lang voor om kwaliteitsscores aan scholen te geven. We moeten daar transparant over communiceren. Maar ik hoor te veel verhalen over een goede leerkracht die een gast tot aan de eindstreep van het middelbaar onderwijs krijgt waarna het verhaal stopt. Die jongeren moeten ook daarna nog de ambitie hebben om hogerop te klimmen. Daar ligt een rol voor die talentscouts. Waarom durven we niet te selecteren op capaciteiten? We moeten voor een A-ploeg durven te gaan die we na een selectie dat extra duwtje geven. We moeten het voor elkaar krijgen dat kinderen opnieuw de beste willen zijn. Alleen zo creëren we echt gelijke kansen.'

Ligt de verantwoordelijkheid ook niet bij de jongeren en de ouders zelf? Onderwijsminister Hilde Crevits (CD&V) pleitte voor meer ouderbetrokkenheid bij de allochtone gemeenschap.

De Backer: 'Uiteraard zijn ouderbetrokkenheid en de discipline bij jongeren belangrijk. Maar laat me opnieuw de analogie met het voetbal maken. Wie veel talent heeft, wordt er goed begeleid. Wie liever gaat feesten en drinken, zal nooit een goede voetballer worden. Maar je moet jongeren wel de kans geven om vooruit te kunnen gaan. Dat doe je via rolmodellen en via coaching zodat ze weten dat zij ook de volgende stap kunnen zetten. Tegelijkertijd moet ook het ambitieniveau van de universiteit omhoog.'

Legt de Universiteit Antwerpen de lat niet hoog genoeg?

De Backer: 'Er is een inflatie van diploma's. In de goede wijken in Antwerpen halen jongeren tien keer zo veel master-na-masters als in de moeilijke wijken. Ze vinden een eerste diploma blijkbaar niet onderscheidend genoeg. Als je als Antwerpse universiteit echt om je stad en je jongeren geeft, moet je de ambitie hebben om het Harvard aan de Schelde te zijn. Vandaag wil de universiteit alle richtingen aanbieden en zo veel mogelijk studenten aantrekken. Het zou beter zijn om te durven kiezen voor bijvoorbeeld een opleiding in logistiek die gelinkt is aan de haven of een opleiding rond smart cities. Studenten uit die richtingen kunnen onderscheidende diploma's halen die alleen de beste studenten kunnen halen. Dat ambitieniveau is er volgens mij nog te weinig aan de Universiteit Antwerpen. Nochtans houd je op die manier de ongelijkheid in stand.'

Hebt u daar al met rector Herman Van Goethem over gesproken?

De Backer: 'Ja, en hij gaat daar voor een deel in mee. De universiteit en de hogescholen kunnen daarvoor ook in zee gaan met bestaande organisaties zoals die van de sociale ondernemster Sihame El Kaouakibi. Rolmodellen zijn daarbij heel belangrijk. Wanneer een Marokkaanse gynaecologe voor een klas staat, opent dat perspectieven. Zij kunnen de universiteit ook signaleren welke jongeren de capaciteiten hebben om verder in te investeren.'

De universiteit wordt daarvoor wel financieel gestraft. De slaagkansen bij allochtone jongeren liggen lager terwijl het studierendement mee de financiering van de universiteiten bepaalt.

De Backer: 'Dat klopt, en het leidt tot een gigantisch mattheuseffect dat we moeten omdraaien. Als kenniseconomie hebben we er alle belang bij om hier in te investeren. De grootstedelijke universiteiten zoals Antwerpen en Brussel hebben de maatschappelijke taak die jongeren mee te krijgen. Dat zal zich voor een deel moeten vertalen in hun financiering, maar het is ook hun verdomde plicht.'

'Je gaat mij ook niet vertellen dat we die statistieken niet kunnen veranderen. Als we allochtone studenten tijdens hun schoolcarrière meer coachen, hoeven die slaagkansen niet zo laag te liggen. In een wijk in Antwerpen met weinig kansarmoede maken jongeren vijf keer zo veel kans om een diploma te halen dan in een wijk met veel kansarmoede. Hallucinant begint zelfs niet om dat te omschrijven. Business as usual voldoet niet meer voor ons onderwijs.'

BIO PHILIPPE DE BACKER

Philippe De Backer (38) is staatssecretaris voor Fraudebestrijding, Privacy en de Noordzee. Hij is de Antwerpse lijsttrekker voor Open VLD bij de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2018. Tussen 2011 en 2016 zetelde hij in het Europees Parlement. Eerder was De Backer voorzitter van Jong VLD. Als studentenvertegenwoordiger was De Backer ook lid van de raad van bestuur van de UGent.

BARBARA MOENS

Copyright © 2017 Mediafin. Alle rechten voorbehouden